

Sven Gatz

Vlaams Minister van Cultuur, Media
Jeugd, en Brussel

Beleidsnota Jeugd 2014-2019

Inhoudstafel

Lijst met afkortingen	2
Managementsamenvatting	3
I. INLEIDING	5
II. OMGEVINGSANALYSE	6
III. STRATEGISCHE EN OPERATIONELE DOELSTELLINGEN	11
1. SD 1 WE BOUWEN DE KRACHT VAN HET JEUGDWERK VERDER UIT	11
1.1 OD 1.1 We ondersteunen het bestaande jeugdwerk in al zijn facetten.....	11
1.2 OD 1.2 We bieden oplossingen aan voor bestaande problemen	15
2. SD 2 IN VLAANDEREN ZETTEN WE IN OP JEUGDWERK DAT ALLE JONGEREN BEREIKT	17
2.1 OD 2.1 Iedereen moet kunnen participeren	17
2.2 OD 2.2 Inspraak voor jongeren als basispijler voor het jeugdbeleid	20
3. SD 3 JEUGDBELEID KRIJGT VORM DOOR DOELGERICHTE SAMENWERKING	21
3.1 OD 3.1 Vlaanderen maakt er werk van om het jeugdwerk en jongeren internationaal te oriënteren	21
3.2 OD 3.2 Naast de samenwerking met prioritaire internationale partners, zetten we ook in op samenwerking en uitwisseling met de naburige gemeenschappen.....	22
3.3 OD 3.3 Vlaanderen maakt werk van een integraal jeugdbeleid, met optimale samenwerking tussen de verschillende beleidsdomeinen	22
4. SD 4 VLAANDEREN ZET IN OP KENNISOPBOUW: OVER ÉN VOOR ONZE JONGEREN	25
4.1 OD 4.1 We zetten volop in om onze jongeren optimaal te informeren	25
4.2 OD 4.2 We bouwen onze kennis over onze kinderen en jongeren uit.....	26
IV. BIJLAGE: KOPPELING MET DE BEGROTING	28
V. BIJLAGE: REGELGEVINGSAGENDA	30

Lijst met afkortingen

ADJ	Algemene Dienst voor Jeugdtoerisme
AP Hogeschool	Artesis Plantijn Hogeschool Antwerpen
ASO	Algemeen secundair onderwijs
BBC	Beheers- en Beleidscyclus
BSO	Beroepssecundair onderwijs
CJT	Centrum voor Jeugdtoerisme
EKCYP	European Knowledge Centre for Youth Policy
EU	Europese Unie
EVC	Erkennen van Verworven Competenties
FoCI	Fonds culturele infrastructuur
GAS	Gemeentelijke administratieve sanctie
GGC	Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie
ISB	Vlaams instituut voor sportbeheer en recreatiebeleid
JIP	Jongereninformatiepunt
JKP	Vlaams jeugd- en kinderrechtenbeleidsplan 2015-2019
JoKER	Kind- en jongereneffectenrapport
JOP	Jeugdonderzoeksplatform
NCRK	Nationale Commissie voor de Rechten van het Kind
OD	Operationele doelstelling
RA	Regeerakkoord
RAY	Research based analysis of Youth in Action
SD	Strategische doelstelling
ULDK	Uitleendienst kampeermateriaal voor de jeugd
VDAB	Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding
VN	Verenigde Naties
VVJ	Vereniging Vlaamse jeugddiensten

MANAGEMENTSAMENVATTING

Ons jeugdwerk leeft en staat sterk! Meer dan de helft van de 14- tot 30-jarigen heeft ooit deelgenomen aan activiteiten van een jeugdbeweging. In heel Vlaanderen, van het kleinste gehucht tot de grootstad, zijn op regelmatige basis meer dan vijfduizend jeugdverenigingen en –initiatieven actief. Al enkele jaren neemt het aantal leden van de jeugdbewegingen toe.

Deze rijkdom wil ik koesteren. Ik ben jarenlang actief geweest in het brede jeugdwerk en maar al te goed doordrongen van het belang en het nut van jeugdverenigingen en het jeugdwerk, voor de samenleving én voor de kinderen en jongeren zelf. Ze voelen zich sterker betrokken bij hun buurt, staan meer open voor andere meningen en hebben meer vertrouwen in anderen. En bovenal, ze vinden in hun jeugdclub of jeugdbeweging een plek waar ze zichzelf kunnen zijn. In mijn jeugdbeleid zal ik daarom prioritair inzetten op het jeugdverenigingsleven.

Ik zal een masterplan bivakplaatsen opstellen om het aanbod te verbeteren en de infrastructuur duurzamer te maken. Er blijven immers signalen komen dat de vraag het aanbod aan laagdrempelige bivakplaatsen overstijgt. In jeugdlokalen blijft de brandveiligheid een bijzonder aandachtspunt. De problematiek van de zonevreemde jeugdlokalen zal ik aanpakken met de ministers van Omgeving en Toerisme.

Ik zal blijven investeren in jeugdverblijfscentra. Ook voor de uitleendienst van kampeermateriaal doe ik een inspanning. Tenten vormen voor jeugdverenigingen peperdure investeringen. Daarom doen veel verenigingen een beroep op de uitleendienst. Het aanbod aan seniors en patrouilletenten in deze dienst is altijd lager dan de vraag. Bovendien moeten jaarlijks versleten tenten uit dienst worden genomen. Daarom zal ik opnieuw investeren in de aankoop van seniors en patrouilletenten en zal ik ook werk maken van een betere dienstverlening, o.m. door een digitale dossierbehandeling in te voeren.

Jeugdwerk zonder vrijwilligers bestaat niet. Jeugdleiders moeten echter vooral bezig zijn met wat jeugdwerk voor kinderen en jongeren zo aantrekkelijk maakt: ze moeten hun creativiteit de vrije teugel geven en hun geestdrift overbrengen op kinderen en jongeren. En dankzij de ondersteuning van de landelijke structuren van het jeugdwerk dat o.a. kadervorming verstrekt, zullen ze ook leren organiseren, initiatieven nemen en in team werken. De overregulering, bijvoorbeeld bij het opzetten van een vzw-structuur of bij de organisatie van kampen en fuiven, werd al in kaart gebracht. Ik wil resultaat boeken bij het wegwerken van deze hinderpalen.

Hoewel het op weinig andere plaatsen in Europa steviger is ingeplant, slaagt het Vlaams jeugdwerk er ondanks jarenlange stimulerende maatregelen onvoldoende in om een evenwichtige participatie van bepaalde doelgroepen te realiseren: meisjes, jongeren met een beperking, jongeren met een lagere opleiding, of een migratie-achtergrond zijn ondervertegenwoordigd. Dat moet veranderen. En de aandacht voor de superdiversiteit die in Vlaanderen groeit en in Brussel en de steden al aanwezig is, wordt in mijn jeugdbeleid een prioritair aandachtspunt. In Vlaanderen heeft immers al één op vier kinderen een migratie-achtergrond, in Antwerpen zelfs meer dan één op twee. Ik zal een projectoproep lanceren om kleinschalige innovatieve experimenten op het werkveld, bijvoorbeeld rond inclusie of taalstimulering, te ondersteunen. En ik wil bijvoorbeeld door een dag van de diversiteit, de ontmoeting tussen verschillende groepen jongeren stimuleren. Daarnaast blijven de middelen voor experimenteel jeugdwerk en voor jeugdorganisaties gericht op maatschappelijk kwetsbare jongeren bestaan.

In steden, centra en zelfs op het platteland staat het jeugdwerk in toenemende mate voor uitdagingen inzake ruimte. Jongeren hebben ruimte nodig om te spelen, om te verkennen, te experimenteren, zelfs om gewoon rond te hangen. En daar tegenover staat dat de tolerantie tegenover spelende en rondhangende kinderen en jongeren afneemt. Soms veroorzaakt dit inderdaad overlast. Met de federale overheid wil ik nagaan of de GAS-wetgeving niet in strijd is met het kinderrechtenverdrag. Kinderen en jongeren moeten de absolute vrijheid hebben om jong te zijn.

Ruimte kan bijvoorbeeld worden gewonnen door meer in te zetten op het gezamenlijk gebruik van school-, sport- en spelinfrastructuur. En door in de planning met deze ruimte voor jongeren rekening te houden. Ik wil immers inzetten op het label kindvriendelijke steden en gemeenten. Doel is zoveel mogelijk lokale besturen te motiveren om dit label te behalen. De kinderrechtenmonitor zal hierbij met onder meer een indicatorenset een nuttig instrument blijken. Ik zal de lokale besturen ook stimuleren om een goed jeugdbeleid te voeren door de prijs van meest kindvriendelijke gemeente van Vlaanderen uit te reiken.

Om het gemeentelijk jeugdbeleid gestalte te geven richtten veel gemeenteraden ook een jeugdraad op. Ik hecht veel belang aan een lokale jeugdraad. Het is dé plaats om van het lokale bestuur voldoende aandacht en steun af te dwingen voor de ondersteuning van de jeugd en jeugdorganisaties. Het is de plaats om inspraak te krijgen en te leren participeren aan het beleid. In de Vlaamse Jeugdraad wil ik een partner vinden om een breed gedragen jeugdbeleid uit te werken.

Als minister van Jeugd heb ik de horizontale bevoegdheid om mee de belangen van kinderen en jongeren te behartigen bij belendende beleidsterreinen als onderwijs of welzijn. Ik wil in het bijzonder de samenwerking versterken tussen het jeugdwerk, cultuur, sport en media. Ik zal met de minister voor Werk inzetten op een daling van de jongerenwerkloosheid. Met de minister bevoegd voor welzijn, volksgezondheid en gezin zal ik verder zoeken naar antwoorden op de stijgende zorgvragen in de jeugdhulp en aandacht besteden aan de hoge suïdecijfers bij jongeren. En met de minister van Onderwijs zal ik onder meer initiatieven nemen inzake levenslang leren en proberen de ongekwalificeerde uitstroom uit het onderwijs terug te dringen. Omdat ik ook bevoegd ben voor Cultuur en Media zal ik ijveren voor meer deelname van kinderen en jongeren aan culturele activiteiten en maak ik een werkpunt van mediawijsheid, met een grotere focus op de digitale en sociale media. Ik zal onze jongeren en ons jeugdwerk proberen een sterkere internationale oriëntatie mee te geven.

Uiterlijk een jaar na het begin van een regeerperiode moet de Vlaamse Regering een Vlaams jeugd- en kinderrechtenbeleidsplan voorleggen aan het Parlement, waarin het jeugd- en kinderrechtenbeleid voor de volgende vijf jaar wordt bekendgemaakt, met doelstellingen en resultaatsindicatoren over deze themata. Ik zal de trekker zijn van de implementatie van dit plan.

I. INLEIDING

Mijn beleidsnota jeugd heeft als eerste uitgangspunt te behouden wat goed is. Het jeugdwerk staat sterk in Vlaanderen. Dat wil ik zo houden. Een andere koers varen is geen basisdoelstelling. Ik vind het belangrijk om de verenigingen zo veel als mogelijk te blijven ondersteunen. Dat kan op verschillende manieren: door financiële hulp, door een optimale materiële ondersteuning, door overregulering weg te werken,...

Er wachten ons nog belangrijke uitdagingen. Zo werd er de voorbije jaren heel wat gewerkt rond inclusie, maar toch zien we dat we nog niet staan waar we zouden willen staan. Ik wil dat het jeugdwerk alle jongeren bereikt, dus ook de gekleurde jeugd. Het jeugdwerk mag geen verhaal blijven van de blanke middenklasse. Deelnemen aan het verenigingsleven is daarbij geen doel op zich. Ook individuele jongeren moeten zich, los van structuren, goed kunnen voelen in onze maatschappij.

Willen we vooruit, dan moeten we samenwerken. Volgend jaar keurt de Vlaamse Regering een nieuw Jeugd- en Kinderrechtenplan goed. Daarvoor is reeds een participatief proces doorlopen. Ik wil samen met mijn collega's de prioritaire beleidsdoelstellingen inzake jeugd en kinderrechten vastleggen voor de komende vijf jaar. In dat werkstuk van de voltallige Vlaamse regering zal ik de voortrekkersrol opnemen.

Samenwerken wil ik ook op alle niveaus: internationaal, met de naburige gemeenschappen én met de lokale besturen. Waarbij ik het nodige belang hecht aan inspraak en advies.

Sven Gatz

Vlaams minister Cultuur, Media, Jeugd en Brussel

II. OMGEVINGSANALYSE

Het jeugdwerk in Vlaanderen staat sterk en groeit

Meer dan de helft van de 14- tot 30-jarigen bevroegd in de JOP 3 monitor gaf aan ooit deelgenomen te hebben aan activiteiten van een jeugdbeweging, meer dan 20 procent aan activiteiten van het jeugdhuis, meer dan 40 procent aan een speelpleinwerking of ander gemeentelijk jeugdwerkinitiatief en meer dan 10 procent aan een werking voor kansarme jeugd. Eén op vijf jongeren neemt momenteel actief deel aan één of andere jeugdwerkvorm. Eén op twintig jongeren neemt een organiserende taak op, als leider, bestuurslid, vrijwilliger, enzovoort. Met meer dan 5.000 particuliere en gemeentelijke jeugdwerkinitiatieven is het jeugdwerk stevig verankerd in de Vlaamse samenleving.

Bovendien zien we dat het jeugdwerk verder groeit. Het aantal door Vlaanderen gesubsidieerde jeugdverenigingen schommelt lichtjes maar blijft vrij constant, ook neemt het aantal leden van de jeugdbewegingen al enkele jaren toe, wat wijst op een stijging van het aantal leden per vereniging. En het aantal bedden in de jeugdverblijven steeg in de afgelopen jaren.

We gooien internationaal hoge ogen met onze participatiecijfers en vrijwilligersaanpak. Dat neemt niet weg dat er nog uitdagingen zijn als we willen blijven spreken van het beste jeugdwerk ter wereld. Wat verstaan we net onder jeugdwerk? Zijn buurtsportinitiatieven ook geen jeugdwerk? Wat met huiswerkbegeleiding in combinatie met vrijetijdsactiviteiten? Ik denk ook aan de analyse van wie we wel en wie we niet bereiken, aan het feit dat we – ook onder druk van een stijgende juridisering – moeten blijven ijveren voor een zo goed mogelijk jeugdwerk en, daarmee samenhangend, aan het feit dat we er voorlopig nog niet in geslaagd zijn de opgedane ervaringen in het jeugdwerk te valideren voor zij die er het meest aan zouden hebben. De kwaliteit van het jeugdwerk is ook in Europa een actueel thema. De verwachting is dat de EU eind 2015 wil komen met kwaliteitsindicatoren voor jeugdwerk.

Het jeugdwerk versterkt jongeren en heeft een duidelijk maatschappelijke meerwaarde. Jongeren leren er samenwerken, organiseren, vergaderen, enzovoort. Zo leren we uit Nederlands onderzoek¹ dat de lichamelijke inspanningen die kinderen en jongeren leveren in jeugdbewegingen een positieve bijdrage leveren aan de gezondheid, alsook aan de ontwikkeling van sociale vaardigheden. In het jeugdbewegingsonderzoek² gaf de leiding aan op een hele reeks competenties vooruit te zijn gegaan door in leiding te staan. Recent onderzoek toont aan dat jongeren zich door het jeugdwerk sterker betrokken voelen bij de buurt, meer openstaan voor andere meningen en dat ze meer vertrouwen hebben in anderen. Onderzoekers besluiten dat jeugdhuisparticipatie leidt tot meer democratisch burgerschap. Maar misschien nog het belangrijkste is dat jongeren aangeven dat ze in het jeugdwerk een plek vinden waar ze zichzelf kunnen zijn.

¹ Onderzoek van Steward Redqueen, tot stand gekomen op basis van wetenschappelijk onderzoek en interviews met respondenten in opdracht van de VriendenLoterij, waarvan Scouting Nederland beneficiënt is.

² De jeugdbewegingen waren onderwerp van het jeugdbewegingsonderzoek dat in 2010 werd afgenomen. Het onderzoek werd gevoerd door de Vakgroepen Sociologie en Sociale Agogiek van de Universiteit Gent tussen 1 oktober 2009 en 1 oktober 2010

Jeugdverblijfinfrastructuur

De kwaliteitsverhoging van de jeugdverblijfinfrastructuur kon de voorbije jaren gerealiseerd worden door gezamenlijke investeringen van de jeugdverblijfssector, Toerisme Vlaanderen en de Afdeling Jeugd. De Afdeling Jeugd spendeert jaarlijks meer dan 2,5 miljoen euro in de vorm van personeels- en werkingssubsidies voor de jeugdverblijfcentra en hostels die aan de voorwaarden van het decreet voldoen. Sinds de start van het vorige decreet jeugdverblijfcentra in 2004 werd inmiddels een verdubbeling van het aantal gesubsidieerde centra vastgesteld. Steeds meer centra deden dus een beroep op deze subsidies, waardoor ze hun prijzen voor jeugd en jeugdwerk in het bijzonder laag konden houden en/of hun centra professioneler konden runnen. Het huidig ondersteuningsmodel zorgde op deze manier voor de realisatie van een divers, kwalitatief en aangepast aanbod aan overnachtingsmogelijkheden voor de jeugd.

Ondanks de positieve invloed van de ondersteuning van de jeugdverblijfcentra blijven er signalen komen dat de vraag het totale aanbod aan laagdrempelige bivakplaatsen overstijgt. Een gebrek aan opvolging, problemen met de ruimtelijke planning of de toename van "regulitis" en allerhande verplichtingen worden daarbij als oorzaak vernoemd. In 2009 voerde het Centrum voor Jeugdtoerisme (CJT) een onderzoek uit bij de uitbaters van de Vlaamse jeugdverblijfcentra. Daaruit blijkt dat ook bij de jeugdverblijfcentra elk jaar enkele uitbaters het voor bekeken houden. Bijna 5 procent van de uitbaters in het onderzoek geeft aan binnen de drie jaar te stoppen. Dit blijkt niet afhankelijk te zijn van bepaalde kenmerken (type, capaciteit, ligging, uitbatingsvorm e.d.), maar het komt voor in alle categorieën van jeugdverblijven. Topantwoorden bij de vragen naar de reden van stopzetting zijn: "geen opvolgers", "een uitgeleefd gebouw" en "te veel wetgeving".

De Uitleendienst voor Kampeermateriaal

In 2013 kende de Uitleendienst Kampeermateriaal voor de jeugd (ULDK) 1214 aanvragen voor het ontlenen van tenten, goed voor 115.210 meerdaagse overnachtingsplaatsen.

Het aantal aanvragen blijft al geruime tijd constant. Toch worden jaarlijks 10 à 15 procent van de aanvragen geweigerd omwille van uitputting van de stock. Dit betreft steeds aanvragen voor de maanden juli en augustus (in deze periode kan enkel het jeugdwerk tenten ontlenen). Ondanks twee alternatieve uitleenposten waarmee de ULDK een overeenkomst heeft (Defensie en de uitleendienst van de provincie Vlaams-Brabant) hebben jaarlijks 5 à 10 procent van de jeugdwerkgroepen die een aanvraag indienen, geen tenten ter beschikking voor de organisatie van hun zomerkamp.

Het aantal geweigerde aanvragen dreigt de komende jaren verder te stijgen. Jaarlijks worden er een 80 à 90 onherstelbare seniortenten buiten dienst gesteld. Daarnaast zijn er ongeveer 400 seniortenten dermate versleten dat deze eigenlijk niet optimaal gebruikt kunnen worden voor overnachting. Een soortgelijke vaststelling kunnen we doen voor de patrouilletenten.

Diversiteit binnen het jeugdwerk

Een belangrijk pijnpunt is het gebrek aan diversiteit binnen het jeugdwerk. We leven in een heteroog samengestelde samenleving. We merken echter dat voor maatschappelijk

kwetsbare jongeren de participatie aan het maatschappelijk leven, het vrijetijdsleven en het jeugdwerk, lager ligt dan bij andere kinderen en jongeren.

25 procent van de kinderen tussen 0 en 12 jaar heeft een migratieachtergrond. In de steden ligt dit aandeel nog een pak hoger. Kind en Gezin constateerde dat bij één op de vier kinderen die geboren worden in Vlaanderen, de moeder geen Nederlands praat met het kind. Meer dan één op tien kinderen leeft in een gezin met een verhoogd armoederisico. Bij de kinderen in een eenoudergezin heeft één op drie een verhoogd armoederisico. Daarnaast scoren we slecht op vlak van "gekleurde armoede".

Onderzoek gebaseerd op de cijfers van het Jeugdonderzoeksplatform (JOP) toont aan dat meisjes, jongeren met een lagere opleiding of een migratie-achtergrond minder deelnemen aan het jeugdwerk. Bij de 12- tot 17-jarigen zien we dat jongeren uit het ASO tot tweemaal meer deelnemen aan het jeugdwerk dan jongeren uit het BSO. Zowel bij de jeugdbewegingen als de jeugdhuizen zien we dat minder dan 10 procent van de deelnemers laagopgeleide jongeren zijn. Laagopgeleide jongeren en jongeren met een migratieachtergrond nemen wel vaker deel aan specifieke doelgroepwerkingen. Zowel in de jeugdhuizen als in de werkingen voor maatschappelijk kwetsbare jongeren zien we dan weer dat meisjes sterk ondervertegenwoordigd zijn. De verschillen zijn nog meer uitgesproken als we kijken naar de vrijwilligers, leiding en beroepskrachten. Ook in de steden ligt de participatie aan het jeugdwerk (en bij uitbreiding het vrijetijdsaanbod) lager.

De internationale review van de Raad van Europa wees op een knelpunt met betrekking tot de diversiteit binnen het jeugdwerk in Vlaanderen: er is een te grote kloof tussen het traditionele en het specifieke, professionele jeugdwerk, vaak uitgebouwd op verschillen in etniciteit. De twee hebben te weinig linken waardoor ze onvoldoende bijdragen aan de sociale inclusie van jonge mensen.

Het Comité voor de rechten van het kind heeft ons land in het bijzonder opgeroepen het vrijetijdsaanbod voor kinderen met een handicap toegankelijker te maken. Overheden moeten de toegankelijkheid voor bijvoorbeeld rolstoelgebruikers waarborgen. Meer algemeen werd gevraagd om het recht van alle kinderen op rust en ontspanning te verzekeren, in het bijzonder voor kinderen in opvangcentra, kinderen met een handicap, gehospitaliseerde kinderen, kinderen onder psychiatrische begeleiding en kinderen uit armere gezinnen. Hierbij dient rekening gehouden te worden met de vraag of dit via het reguliere jeugdwerk moet gebeuren, dan wel via aangepaste werkingen. Het Comité vraagt ook naar een uitgebreide strategie ter bestrijding van discriminerende maatschappelijke houdingen, in het bijzonder tegenover kinderen die in armoede leven, kinderen met een handicap en kinderen van buitenlandse herkomst.

Een aantal groepen vallen vaak tussen de mazen van het jeugdbeleidsnet, zoals bijvoorbeeld Romakinderen en -jongeren. Enkele lokale besturen, een handvol organisaties en hier en daar een individu zetten zich elke dag in om deze doelgroep te bereiken. De Raad van Europa zet zich sinds 2011 in om een discriminatie en sociale uitsluiting van Romakinderen en -jongeren actief aan te pakken. Een Romajeugdactieplan formuleerde in 2012-2013 ambitieuze doelstellingen als antwoord. Het actieplan resulteerde in een Romajongerenconferentie in samenwerking met vertegenwoordigers van Romajongeren en jeugdorganisaties.

Overregulering

Een ander pijnpunt, waar zowel in onderzoek als door experts op gewezen wordt, is de veelheid aan administratieve procedures en regelgeving die een sterke bedreiging vormen voor het jeugdwerk. Dit zorgt er onder andere voor dat er weinig ruimte is voor *bottom-up*-initiatieven, voor innovatie en vernieuwing. Het heeft ook als gevolg dat de professionals in het jeugdwerk vaak minder tijd kunnen investeren dan ze willen in hun pedagogische taken.

In de beleidsperiode 2009-2014 werd overregulering, waar jonge vrijwilligers en hun verenigingen mee te maken krijgen, in alle beleidsdomeinen doorgelicht en in kaart gebracht. Vervolgens ging De Ambassade in samenwerking met verschillende jeugdwerkers aan de slag in een participatief traject om deze knelpunten te lokaliseren. Ze formuleerden ook suggesties tot verbetering. Deze lijst werd gepubliceerd in de brochure "Regulitis". Verschillende thema's zoals het opzetten van een vzw structuur, verplichtingen m.b.t. infrastructuur en het organiseren van kampen en fuiven komen hierin aan bod, met telkens de vermelding van de minister onder wiens bevoegdheid deze verschillende thema's vallen.

Kindvriendelijke publieke ruimte

Zowel jongeren als experts vinden 'ruimte om jong te kunnen zijn' één van de belangrijkste thema's om prioritair op in te zetten. Hiermee verwijzen ze onder meer naar de beschikbaarheid van voldoende fysieke ruimte en de plaats waar ze elkaar én andere generaties kunnen ontmoeten.

De druk op de publieke ruimte is groot, kinderen en jongeren krijgen fysiek minder ruimte (minder open ruimte, minder toegankelijke natuur). Goede publieke ruimte kan dan ook een enorme invloed hebben op de leefwereld van kinderen en jongeren.

De onmiddellijke leefomgeving is van groot belang voor het jeugdwerk. In de voorbije beleidsperiode werd door de Vereniging Vlaamse Jeugddiensten (VVJ) gestart met een pilotproject rond Kindvriendelijke steden en gemeenten. Lokale besturen die het engagement aangingen om kindvriendelijkheid structureel te verankeren in hun organisatie en beleid, konden de voorbije jaren beroep doen op een intensieve trajectbegeleiding om dit engagement te vertalen in concrete structuren, doelstellingen en acties. De leidraad 'Childfriendly cities' van Unicef diende als inspiratiebron voor dit Vlaamse traject.

Ook jongere kinderen brengen al spelend een deel van hun vrije tijd door in die publieke ruimte. Het gewone, minder afgebakende buitenspelen op straat en in de publieke ruimte is de voorbije tientallen jaren in Vlaanderen echter sterk afgenomen.

Er moet ruimte zijn om te spelen, te fuiven, je ding te doen, kortom jong en vrij te zijn. Er is soms te weinig tolerantie tegenover spelende kinderen en jongeren. Bovendien is er weinig ruimte voor jongeren om te experimenteren, zelf initiatief te nemen, dingen te ontdekken en te groeien.

Soms is er overlast. Jongeren experimenteren en tasten grenzen af. Niet altijd is de groep sterk genoeg om zelfregulerend op te treden t.o.v. grensoverschrijdend gedrag zoals vandalisme, geluidsoverlast en druggebruik). Gelukkig gaat het in deze

grensoverschrijdende gevallen over een kleine minderheid van jongeren. Jammer genoeg wordt net dit opgemerkt waardoor de negatieve beeldvorming versterkt wordt.

Mediawijze jongeren

We leven in een gemediatiseerde samenleving. De exponentiële vooruitgang op technologisch vlak heeft er voor gezorgd dat de media nu overal en altijd aanwezig zijn. Het klassieke eenrichtingsmodel gaat niet meer op voor nieuwe media: naast het consumeren van media wordt ook steeds meer zelf media-inhoud geproduceerd, die bovendien goedkoop, snel en zelfstandig verspreid wordt. Verder zijn de nieuwe en digitale media nauw verweven met ons persoonlijk leven. Meer en meer mensen, in het bijzonder jongeren en jongvolwassenen, geven hun identiteit vorm via allerlei sociale media zoals Facebook, Twitter, Instagram, Youtube, enzovoort. Dit leidt tot heel wat mogelijkheden voor zelfontplooiing en reclame (voor eigen user-generated content), nieuwsgaring, maar ook voor sociale contacten (dichtbij én over de hele wereld) en engagement. Sociale media kennen ook een keerzijde van de medaille, zoals de 'filter bubble' (enkel nieuwsitems vergaren die stroken met de eigen voorkeur), de mogelijke schending van privacy en ongewenste reclame. Het fenomeen van cyberpesten sluit hier nauw bij aan.

Welzijn van kinderen en jongeren

Kinderen en jongeren voelen zich over het algemeen goed in Vlaanderen en zijn actief en geëngageerd. Toch zien we dat niet alle jongeren het even goed hebben. Onderzoek toont aan dat kinderen en jongeren in armoede en kinderen en jongeren met een migratie-achtergrond het systematisch minder goed doen én hebben op veel verschillende domeinen (welbevinden, onderwijs, participatie in de vrije tijd, woonomgeving, gezondheidszorg,...). Voor andere groepen kinderen en jongeren (met een handicap, in een instelling,...) toont kwalitatief onderzoek aan dat ze nog veel drempels ervaren om volwaardig deel te nemen aan alle levensdomeinen.

Jongeren kampen, meer dan vroeger, met psychologische problemen. Onderzoek van de Vakgroep Maatschappelijke Gezondheidskunde van de Universiteit Gent leert ons dat 15 procent van de jongens en 20 procent van de meisjes op de leeftijd van 17-18 jaar reeds meerdere keren gedacht heeft een einde te maken aan hun leven. Meer jongeren uit het beroepsonderwijs dan jongeren uit de andere richtingen denken aan zelfdoding.

In totaal heeft 15 procent van de jongeren in de laatste graad van het secundair onderwijs één of meerdere keren zichzelf opzettelijk lichamelijk beschadigd. Meisjes doen dit vaker dan jongens.

In de steden zien we dat de problematiek van maatschappelijk kwetsbare jongeren sterker in beeld komt. Dit heeft te maken met een sterke groei én verjonging, zeker in de grote steden. In Vlaanderen heeft één op vier kinderen een migratie-achtergrond. In de steden loopt dit op, met in Antwerpen meer dan 50 procent kinderen van vreemde herkomst, en nog hogere cijfers voor Brussel. In dichtbebouwde stedelijke gebieden is de armoede ook duidelijk groter dan in andere gebieden in Vlaanderen.

III. STRATEGISCHE EN OPERATIONELE DOELSTELLINGEN

1. SD 1 We bouwen de kracht van het jeugdwerk verder uit

1.1 OD 1.1 We ondersteunen het bestaande jeugdwerk in al zijn facetten

1.1.1 Ontmoetingsplekken stimuleren voor jongeren onderling én intergenerationeel

"Kinderen en jongeren hebben nood aan fysieke ruimte. Er moet voldoende publieke ruimte zijn die toegankelijk en aantrekkelijk is voor iedereen en hierdoor ook generatie-doorbrekend; plekken die uitnodigen om te spelen, te bewegen en te ontmoeten. We moeten er voor zorgen dat kinderen en jongeren kunnen spelen in een groene omgeving op het platteland en in de stad. Bossen, parken en pleinen moeten we maximaal toegankelijk maken. De Vlaamse overheid stimuleert het gezamenlijk gebruik van school-, sport- en spelinfrastructuur door sport- en jeugdverenigingen. We gaan voor een positieve kijk op jeugd, die uitgaat van hun kracht en creativiteit." (RA, p.135).

Om in voldoende ruimte voor ontmoeting te kunnen voorzien moet de mogelijkheid tot medegebruik worden onderzocht bij zowel planning, ontwikkeling en inrichting van nieuwe ruimte, als bij het gebruik van (bestaande) ruimte. Ik focus hier zowel op publieke als private ruimte (stad-platteland, groene ruimte,...)

'Medegebruik' heeft meerdere invullingen: het flexibel omgaan met de bestemming van diverse ruimtes en de functies van infrastructuur, het mogelijk maken van tijdelijk gebruik en op het samen gebruiken van publieke en private ruimte (pleinen, straten, bos, ...). Hierdoor moeten kinderen en jongeren er samen met volwassenen een plaats vinden.

In het zoeken en creëren van ruimte hou ik rekening met de toegankelijkheid voor kinderen en jongeren met een beperking (cf. infra 2.1.2.)

1.1.2 Inzetten op vernieuwen van bestaande en creëren van nieuwe jeugdverblijfcentra

"We waarderen en ondersteunen ook bivakplaatsen, onze eigen jeugdverblijfdomeinen" (RA, p. 135)

Ik maak erover dat het aanbod aan overnachtingsmogelijkheden voor de jeugd en de kwaliteit ervan gevrijwaard blijven door de jeugdverblijfssector verder te ondersteunen via het decreet van 6 juli 2012 houdende subsidiëring van hostels, jeugdverblijfcentra, ondersteuningsstructuren en de vzw ADJ (Algemene Dienst Jeugdtoerisme).

Ook voor de eigen centra Destelheide en De Hoge Rielen, onder beheer van de vzw ADJ, streef ik de hoogste kwaliteitsnormen na, door verder te investeren in het uitvoeren van de respectievelijke masterplannen. Ik wil blijven investeren in de infrastructuur van beide centra, o.a. door het opstarten en verder uitvoeren van de voorziene, grondige renovatieprojecten in beide centra.

Eveneens ondersteun ik het vormingscentrum Destelheide in het behalen van het kwaliteitslabel van de Raad van Europa voor Jeugdcentra. Met dit label wil de Raad van Europa het jeugdbeleid alsook het jeugdwerk in Europa promoten en standaarden

uitzetten. Een kwaliteitslabel vormt een erkenning voor het betrokken jeugdcentrum. De toekenning van het Europese label kan inspirerend zijn voor andere jeugdcentra. Bij het vernieuwen van bestaande en creëren van nieuwe jeugdverblijfscentra houd ik rekening met de toegankelijkheid voor kinderen en jongeren met een beperking.

1.1.3 Opmaken van een masterplan bivakplaatsen

"We maken een masterplan bivakplaatsen, zodat er voldoende aanbod is en de infrastructuur duurzamer wordt." (RA, p. 135)

Ondanks de positieve invloed van de ondersteuning van jeugdverblijfscentra blijven er signalen komen dat de vraag het totale aanbod aan laagdrempelige bivakplaatsen overstijgt.

Ik zal het Centrum voor Jeugdtoerisme (CJT) blijven ondersteunen voor zijn werking. Verder engageer ik mij om met de verschillende partners het te lage aanbod aan te pakken, onder meer in de werkgroep Jeugdtoerisme van De Ambrassade.

Om zicht te krijgen op het geheel van de problematiek ben ik bereid te onderzoeken of er daadwerkelijk een daling van het totale aanbod is, binnen welke types dit problematisch zou zijn en wat hieraan eventueel ten grondslag ligt. Dit moet ons toelaten een masterplan met een visie voor de toekomst te ontwikkelen, zodat de nodige maatregelen kunnen getroffen worden om ook op langere termijn te zorgen voor een voldoende groot en duurzaam aanbod, rekening houdend met de toegankelijkheid voor kinderen en jongeren met een beperking.

1.1.4 Brandveiligheid in jeugdlokalen blijft een bijzonder aandachtspunt

Door van brandveiligheid een prioriteit te maken in de lokale jeugdbeleidsplanning investeerde Vlaanderen de voorbije jaren heel wat middelen in het veiliger maken van jeugdlokalen.

Ik wil, samen met De Ambrassade, ruime aandacht blijven besteden aan deze problematiek. Ook met de 'Lokalenmap' die als instrument ook het beheer betreffende brandveiligheid kadert alsook door het aanreiken van verschillende instrumenten om aan brandveiligheid te werken.

Zoals voorzien in het besluit van de Vlaamse Regering van 16 november 2012 m.b.t. de investeringssubsidies voor culturele infrastructuur met bovenlokaal belang (FoCi), blijf ik ook investeren in het verbeteren van bovenlokale jeugdinfrastructuur.

1.1.5 Investeren in eigentijds kampeermateriaal ten behoeve van de jeugdverenigingen

"We waarderen en ondersteunen ook de uitleendienst kampeermateriaal" (RA, p. 135)

Om bij de Uitleendienst Kampeermateriaal een verdere uitdunning van de stock tegen te gaan wil ik opnieuw investeren. Alleen zo kan ik garanderen dat de organisatie van (betaalbare) zomerkampen van de jeugdverenigingen niet onder druk komt te staan.

Naast het investeren in kampeermateriaal maak ik ook werk van een betere dienstverlening. Zo zal bv. het indienen van aanvragen en het beheer van het aanvraagdossier vanaf het ontleenseizoen 2016 volledig digitaal verlopen.

1.1.6 Bijzondere aandacht voor het stedelijk jeugdbeleid

"Het stedelijk jeugdwerk verdient bijzondere aanpak en aandacht" (RA, p. 135).

Ik bekijk de mogelijkheid van een vervolg op de conferentie 'Jong in de stad' met een focus op het stedelijke jeugdwerk. Ik zet verder in op het verzamelen en uitwisselen van goede praktijkvoorbeelden in binnen- en buitenland. De komst van de internationale conferentie 'Child in the City' naar Gent in 2016 verdient in het kader hiervan mijn bijzondere aandacht. Ik volg van nabij de ontwikkelingen binnen Europa door deelname aan de 'European Intercity Youth Conference'. Ik hou ook een vinger aan de pols van het 'European Intercity Youth Network' dat in het najaar 2014 officieel wordt opgericht.

De relatieve afwezigheid van sommige groepen (meisjes, jongeren met een lager opleidingsniveau, een migratieachtergrond of een beperking) onder de leden in het jeugdwerk, vraagt onze blijvende aandacht. Het bestaande subsidiereglement voor de ondersteuning van jeugdhuizen dient ook vanuit deze context geëvalueerd te worden. Ook het decreet vernieuwd Vlaams jeugd en kinderrechtenbeleid biedt de mogelijkheid om verenigingen te stimuleren hierop in te zetten. Ik overweeg van "stedelijk jeugdwerk" en de daaraan verbonden uitdagingen een prioriteit te maken voor de volgende subsidieronde van de verenigingen, waarvan de beleidsnota ingediend moet worden op 1 januari 2017.

In samenwerking met o.m. de Vereniging Vlaamse Jeugddiensten (VVJ) wil ik inzetten op lokale participatie binnen Brussel.

1.1.7 Vrijwilligers in het jeugdwerk maximaal ondersteunen

"De bescherming van vrijwilligers is nu te fragmentarisch geregeld, met diverse ongelijkheden tot gevolg. De toenemende bureaucrativering zet een rem op het vrijwilligerswerk." (RA, p. 134).

Een voorzichtige raming wijst op een totaal van meer dan 1.000.000 personen die gemiddeld meer dan 4 uur per week aan vrijwilligerswerk doen, niet alleen in cultuur, maar ook in jeugd, welzijn, sport, natuur en andere maatschappelijke domeinen.

Vanuit mijn bezorgdheid voor het belang en welzijn van deze vrijwilligers zal ik het initiatief nemen om uit te zoeken hoe een gecoördineerd Vlaams vrijwilligersbeleid eruit zou kunnen zien. De bescherming van vrijwilligers is nu te fragmentair geregeld, met diverse ongelijkheden tot gevolg. De toenemende bureaucrativering zet een rem op het vrijwilligerswerk.

Dat alles noopt me ertoe de versnippering van expertise en informatiekkanalen aan te pakken. Ik zal met diverse stakeholders uit de verschillende betrokken domeinen een traject opzetten dat de contouren van een gecoördineerd Vlaams vrijwilligersbeleid in kaart brengt.

We moeten vrijwilligers ondersteunen door de overregulering waarmee ze te kampen hebben, weg te werken. Meer daarover lees je onder punt 1.2.5 van mijn beleidsnota.

Daarnaast besteed ik aandacht aan de jonge vrijwilligers in het jeugdwerk door hen te ondersteunen via de landelijke structuren.

Bijzondere aandacht moet ook gaan naar vrijwilligers in het jeugdwerk voor bijzondere doelgroepen. Er moet voldoende en gepaste vorming komen om hen te ondersteunen. Mits de juiste vorming en ondersteuning moeten vrijwilligers ook in deze werkingen kunnen functioneren. Hier ligt een belangrijke taak voor een organisatie als Uit De Marge.

Ik zal het gebruik van Oscar³ blijven stimuleren omdat Oscar de jonge vrijwilligers een instrument in handen geeft om de competenties die ze elders hebben opgebouwd te attesteren.

Via Jint zal ik het belang en de waarde van buitenschoolse internationale jongerenuitwisselingen in het Vlaamse jeugdwerk en het jeugdbeleid blijven benadrukken en promoten. Ik zal de jeugdwerkers verder stimuleren om in te tekenen op de acties van het Europese jeugdprogramma en ook in het buitenland ervaring op te doen als vrijwilliger. Uit het verleden weten we dat deze uitwisselingen het engagement verdiepen en weer nieuwe competenties aanboren.

Ik zal de problemen inzake statuut en visumplicht van buitenlandse vrijwilligers bij de collega's van de federale regering aankaarten.

1.1.8 Prioritair inzetten op het jeugdverenigingsleven

Ik blijf inzetten op de ondersteuning van de jeugdverenigingen die actief zijn op het Vlaamse niveau, via de subsidiëring op basis van het decreet vernieuwd Vlaams jeugd- en kinderrechtenbeleid.

Het valt te verwachten dat de EU eind 2015 kwaliteitsindicatoren zal ontwikkelen voor jeugdwerk. Ik wil hierop anticiperen door een grondige denkoefening te organiseren over kwaliteitsvol jeugdwerk. Wat zijn daarvoor de indicatoren, hoe verhogen we kwaliteitszorg bij het jeugdwerk, wie controleert die kwaliteit en ten slotte, hoe slagen we er in om jeugdwerk te valideren in de samenleving, via EVC of op andere manieren?

1.1.9 Inzetten op kindvriendelijke steden en gemeenten

"We kiezen voor de ontwikkeling en toekenning van het label kindvriendelijke steden en gemeenten" (RA, p. 135)

Een kindvriendelijke stad of gemeente is een gemeenschap die zich ertoe verbindt de rechten van het kind te realiseren en te implementeren. Tegelijk kan kindvriendelijkheid gehanteerd worden als barometer voor lokaal beleid dat de leefbaarheid voor iedereen, in het bijzonder voor kinderen en jongeren, verhoogt. De lat voor beleid leggen op niveau van de meest kwetsbare burgers, o.a. kinderen, maakt dat je beleid iedereen in

³ Oscar wil vrijwilligers en cursisten een zicht geven op competenties en door hen de middelen aan te reiken om competenties te verwoorden. Meer info op www.oscaronline.be.

ogenschouw neemt. Kindvriendelijkheid is dan een toets voor een toegankelijke en open samenleving.

Na de uitreiking van de eerste labels "kindvriendelijke gemeente" in oktober 2014 i.s.m. VVJ, optimaliseer ik het huidige traject, zodat zoveel mogelijk lokale besturen zich aangesproken voelen werk te maken van het behalen van het label.

Daarnaast stimuleer ik lokale besturen om werk te maken van een goed jeugdbeleid door het uitreiken van een prijs voor de meest kindvriendelijke gemeente van Vlaanderen.

1.1.10 We organiseren, i.s.m. externe partners, de jaarlijkse buitenspeeldag

Ik zal de jaarlijkse Buitenspeeldag i.s.m. Nickelodeon, Kazoom, Ketnet, ISB en VVJ, voorlopig behouden om het thema onder de aandacht te houden. Wel bekijk ik of het evenement niet rijp is om op eigen vleugels verder te kunnen.

1.2 OD 1.2 We bieden oplossingen aan voor bestaande problemen

1.2.1. Decreet op de jeugdverblijven evalueren

Ik plan een eerste evaluatie van het decreet van 6 juli 2012 houdende subsidiëring van hostels, jeugdverblijfcentra, ondersteuningsstructuren en de vzw Algemene Dienst voor Jeugdtoerisme in 2016, in overleg met alle stakeholders.

1.2.2. De werking van de gemeentelijke jeugdraden monitoren en desgevallend de decreetgeving terzake wijzigen

"Alle overheden moeten kinderen en jongeren actief betrekken bij hun beleid, hen erover informeren en garanties inbouwen opdat kinderen en jongeren hun rechten gewaarborgd weten en hun stem wordt gehoord. We stimuleren de inspraak van kinderen en jongeren in het lokale jeugdbeleid" (RA, p. 135).

Ik plan in 2016 de uitvoering van een 1-meting lokaal jeugdbeleid. Deze bouwt voort op de in het voorjaar van 2014 voltooide nulmeting. Ze behandelt onder andere de participatie van kinderen en jongeren aan het lokale beleid. Ook de jeugdraad komt hierin aan bod.

Na de opheffing van het decreet lokaal en provinciaal jeugdbeleid, blijft de aanwezigheid van een goed werkende lokale jeugdraad, als bondgenoot, centraal staan in het beleid.

1.2.3. Bestaande subsidieregels binnen het decreet vernieuwd jeugd- en kinderrechtenbeleid evalueren en desgevallend optimaliseren

De belangrijkste wijziging van het decreet van 20 januari 2012 houdende een vernieuwd jeugd- en kinderrechtenbeleid in vergelijking met zijn voorganger, was de verhoogde rechtszekerheid voor enerzijds de politieke jongerenbewegingen en anderzijds de verenigingen informatie en participatie en de cultuureducatieve verenigingen.

We starten, met het oog op een evaluatie van het decreet, nog in het najaar van 2014 het gesprek met de sector. We bekijken daarbij ook de mogelijkheid een meer geëigende subsidieregeling te ontwikkelen voor het groeiend aantal jeugdvakantieverenigingen.

1.2.4. We implementeren het decretaal systeem voor kadervormingstrajecten

De afdeling Jeugd homologeert vier soorten attesten voor jeugdwerkers die bij hun vereniging een opleiding gevolgd hebben: animator, hoofdanimator, instructeur en hoofdinstructeur.

Vanaf 1 oktober 2015 zal een nieuwe regeling gelden voor het erkennen van het volgen van kadervormingscursussen. We werken hiervoor een duidelijke leidraad uit.

Eenmaal gestart, is het belangrijk te kijken naar de impact van deze nieuwe regelgeving op zowel de deelnemers, de verenigingen als de stagebegeleiders. In dit kader wil ik ook een monitorsysteem opzetten om tegen eind 2018 een degelijke evaluatie te kunnen maken van dit decreet.

1.2.5. Regelgeving evalueren die creativiteit en initiatief van jongeren en verenigingen belemmeren. Overregulering wordt aangepakt

"De Vlaamse overheid engageert zich om overregulering zoals aangegeven door de jeugdsector aan te pakken." (RA, p. 135).

Vorige legislatuur werd de regelgeving in alle beleidsdomeinen gescreend om overregulering in kaart te brengen. In overleg met de dienst Wetsmatiging zal ik met focus op de jeugdsector een concreet vereenvoudigingsproject opstarten. Ik wil, samen met mijn collega-ministers in alle betrokken beleidsdomeinen, de overregulering aanpakken en zo de visie van een gebruiksvriendelijke overheid, ook voor jongeren, in de praktijk zetten. Ik zal mijn collega's in de Vlaamse Regering aansporen om concrete acties te ondernemen om het Vlaamse regelgevingskader bevattelijker te maken. De door De Ambassade samengestelde brochure "Regulitis" vormt hierbij het uitgangspunt.

Door het doeltreffend gebruik van een kind- en jongereneffectenrapport (JoKER) kan overregulering in de toekomst ook vermeden worden. Ik wil dit instrument op een efficiënte manier inzetten.

1.2.6. Evalueren en herbekijken van de rol van de Vlaamse overheid t.o.v. de lokale besturen

De Vlaamse Overheid moet verder evolueren naar een coachende en ondersteunende overheid, ook op het vlak van het lokaal jeugdbeleid. Hiertoe is het noodzakelijk dat we zicht houden op wat er lokaal gebeurt.

Ik zal deze legislatuur, op basis van de cijfergegevens die lokale besturen via hun meerjarenplanning hebben opgenomen in de BBC-cyclus, opvolgen hoe de uitgaven voor jeugd in gemeenten en steden evolueren. Deze gegevens uit deze monitoring zal ik gebruiken om mijn Vlaams beleid verder vorm te geven.

Ik verleen mijn actieve medewerking aan de recent opgerichte "paritaire commissie decentralisatie" om, samen met de VVSG, op korte termijn na te gaan op welke deelterreinen van mijn beleidsdomein de autonomie en de beleidsruimte van de lokale besturen kan worden verhoogd, met name voor welke concrete bevoegdheden van het lokale bestuursniveau het niet meer of minder nodig is dat de Vlaamse overheid sturend optreedt. Ook in het beleidsdomein Jeugd zal worden gezocht hoe de Vlaamse regels kunnen worden herzien zodat ze meer dan nu slechts op hoofdlijnen normeren.

1.2.7. Werk maken van de interne staatshervorming en de overheveling van de taken van de provincies

"De provincies oefenen niet langer persoonsgebonden bevoegdheden uit. De persoonsgebonden bevoegdheden die hen door sectorale decreten zijn toegewezen (o.a. het decreet van 6 juli 2012 houdende de ondersteuning van het lokaal jeugdbeleid en de bepaling van het provinciaal jeugdbeleid) worden geschrapt." (RA, p. 7)

De persoonsgebonden bevoegdheden van de provincies zullen worden overgeheveld naar ofwel het lokale niveau ofwel naar de Vlaamse overheid. De overheveling van deze taken en bevoegdheden gebeurt steeds met bijhorende budgettaire middelen, patrimonium, personeelsleden en rechten en verplichtingen.

Voor de jeugdsector zal ik erop toezien dat de huidige provinciale taken en bevoegdheden worden overgeheveld naar het meest geschikte overheidsniveau, vertrekkende vanuit het belang van kinderen en jongeren.

1.2.8. In samenspraak met de federale overheid werk maken van een degelijk en realistisch GAS-beleid

Ik wil met de verschillende partners rond de GAS samenwerken en de vinger aan de pols houden wat de verschillende aspecten van sensibilisering, bemiddeling en informatieverbreiding betreft. In samenspraak met de federale overheid, maar ook met de andere overheden in België zal ik onderzoeken of de GAS-wetgeving al dan niet in strijd is met het kinderrechtenverdrag. Kinderen moeten kind kunnen zijn.

2. SD 2 In Vlaanderen zetten we in op jeugdwerk dat alle jongeren bereikt

2.1 OD 2.1 Iedereen moet kunnen participeren

2.1.1 Inzetten op het toegankelijk maken van het jeugdwerk voor maatschappelijk kwetsbaren en jongeren van vreemde origine

"Het jeugdbeleid houdt rekening met kansengroepen en met de toenemende superdiversiteit. We stimuleren hier een aanpak van onder uit." (RA, p; 135)

De flankerende maatregelen inzake participatie (cultuur, jeugd en sport) dienen te worden geactualiseerd en op elkaar te worden afgestemd, zonder ongewenste overlap én met wederzijds versterkende effecten. De nieuwe gegevens uit de 3de participatiesurvey, die

in 2014 is afgenomen door het wetenschappelijk steunpunt, is ontegensprekelijk een bron van informatie en analyse die moet leiden tot relevante acties.

Mensen maken het verschil. Daarom wil ik nieuwe methodieken en experimenteel jeugdwerk ondersteunen dat inzet op praktische projecten.

Ik geloof sterk in de emanciperende kracht van het jeugdwerk. Daarom blijf ik ook inzetten op de organisaties die zich specifiek richten op jongeren die het moeilijker hebben in onze samenleving.

Op dit domein is er nog ruimte voor vernieuwing. Maatschappelijke uitdagingen en contexten veranderen. Het jeugdwerk moet de nodige flexibiliteit aan de dag kunnen leggen om in die veranderende context aan de slag te gaan. De middelen voorzien voor experimenteel jeugdwerk, vormen alvast een stevige basis.

Het is een streefdoel om jongeren uit alle lagen van de bevolking, ongeacht hun etnische afkomst, via stadscultuur en jeugdwerk, aan te zetten hun leven in handen te nemen. Het reguliere vrijetijdsaanbod slaagt er immers – ondanks alle goeie bedoelingen – niet altijd in een divers publiek aan te boren.

Projecten die een aantrekkelijk aanbod uitwerken voor iedereen én waar iedereen zich goed voelt, verdienen dan ook alle steun. Het zijn immers broedplaatsen waar nieuwe vriendenkringen kunnen ontstaan, die kunnen bestaan uit mensen met heel uiteenlopende achtergrond. Zo'n netwerk is van onschatbare waarde voor alle jongeren.

Wanneer we spreken over vernieuwing kijken we graag over de grenzen heen. Daarom organiseer ik in het voorjaar van 2015 samen met mijn collega's uit de andere gemeenschappen een tweede Europese jeugdwerkconventie naar aanleiding van het Belgisch voorzitterschap van het comité van Ministers van de Raad van Europa. Op die manier wil ik niet enkel bijdragen aan de internationale erkenning van het jeugdwerk, maar ook het Vlaamse jeugdwerk inspirerende voorbeelden uit het buitenland leren kennen.

Daarnaast ondersteun ik ook projecten in de Rand die via het jeugdwerk willen bijdragen aan taalstimulering. Bovendien biedt het jeugdwerk in de praktijk – ook buiten de Rand – anderstalige kinderen en jongeren oefenkansen Nederlands.

Hoewel het niet centraal staat in het jeugdwerk, legt radicalisering van maatschappelijk kwetsbare jongeren een brede maatschappelijke problematiek bloot, waarbij alle overheden moeten samenwerken om de onderliggende problemen en knelpunten aan te pakken.

Het jeugdwerk heeft in deze een eerder preventieve functie, waarbij kennis via de kanalen van het georganiseerd jeugdwerk kan verspreid worden, zodat de eerstelijns werkers weten waar ze terecht kunnen in het geval er vermoedens van radicalisering zouden bestaan.

Ik wil de ontmoeting tussen verschillende groepen jongeren stimuleren, bijvoorbeeld door het organiseren van een 'dag van de diversiteit', die voldoende zichtbaar is binnen het jeugdwerk. Kinderen en jongeren die minder bereikt worden leren het jeugdwerk kennen en de jeugdverenigingen leren kinderen en jongeren kennen die zij over het algemeen niet bereiken. Dit vereist een grondige voorbereiding.

Positief omgaan met diversiteit betekent dat stereotiepe beeldvorming over gender, seksuele identiteit, handicap en herkomst doorbroken wordt. Dit kan onder meer via sensibiliserings- en informatiecampagnes.

Tot slotte wil ik een leernetwerk opstarten i.f.v. kennisdeling en uitwisseling. Met betrekking tot diversiteit blijft samen verder leren (zowel door jeugdwerkers, als (lokale)beleidsmakers) een belangrijk gegeven.

Heel specifiek m.b.t. Roma-jongeren neem ik graag kennis van een eerste veldtekening voor het Vlaamse jeugdbeleid van bestaande initiatieven gericht op Romakinderen en -jongeren, die in november 2014 gepresenteerd wordt.

2.1.2 We maken vrijetijdsbeleving toegankelijker voor andersvalide kinderen en jongeren

Kinderen en jongeren met een handicap bleven in de afgelopen jaren onderbelicht in het jeugd(werk)onderzoek. In 2015 zal ik de resultaten voorstellen van een onderzoek dat AP Hogeschool uitvoert, waarbij ze een 100-tal jongeren met een handicap hebben bevraagd over hun beleving van vrije tijd. Dit onderzoek past als verdiepingsstudie binnen de Vlaamse kinderrechtenmonitor. Met deze resultaten wil ik met relevante actoren aan de slag gaan om te kijken wat mogelijk is om de participatie van kinderen en jongeren met een handicap binnen het jeugdwerk te vergroten.

2.1.3 We zetten in op cultuur voor én door de jongeren

"Tot slot willen we de talenten van kinderen en jongeren laten bloeien en inzetten op verschillende vormen van jeugdcultuur. Cultuureducatie verdient ook binnen het jeugdbeleid voldoende aandacht". (RA, p. 136).

Met de conceptnota's 'Groeien in cultuur' en 'Doorgroeien in cultuur' werd tijdens de vorige legislatuur vanuit cultuur, jeugd en onderwijs een stap vooruit gezet naar een gezamenlijk beleidskader cultuureducatie voor kinderen, jongeren en volwassenen. Dit verdient verdere uitvoering. Het is mijn betrachting om een netwerk uit te bouwen dat het cultureel leren binnen mijn respectievelijke domeinen kunsten (inclusief amateurkunsten), media, cultureel erfgoed, sociaal-cultureel werk en jeugd verbindt, en waar nodig een brug slaat naar de belendende sectoren zijnde sport, welzijn, onderwijs, werk,... Hierbij kunnen we de Vlaamse praktijk verrijken met een internationale dimensie en vice versa.

Bovendien is het belangrijk dat de competenties van cultuureducatieve begeleiders worden versterkt. Het huidige opleidings- en vormingsaanbod moet beter worden afgestemd op de cultuureducatieve noden van het culturele veld, o.a. door de onderlinge dialoog te bevorderen op basis van beroepsstructuren en competentieprofielen of concrete samenwerkingsprojecten (bv. stages). Het gaat dan zowel over het aanbod van formele opleidingsverstrekkers, met name het hoger (kunst)onderwijs, als het aanbod vanuit de niet-formele sector. Ook hier kan netwerking bijdragen tot expertise-uitwisseling over de grenzen van sectoren, beleidsvelden en disciplines heen.

Ik blijf dan ook inzetten op de ondersteuning van cultuureducatieve organisaties en projecten, en op initiatieven die kinderen en jongeren mogelijkheden geven om zelf

cultuur te maken. Dat laatste gebeurt onder meer via de middelen die jeugdhuisen krijgen voor hun bovenlokale werking rond de artistieke expressie van jongeren.

Cultuureducatief jeugdwerk bereikt nog te weinig jongeren. Ik wil werken aan de toegankelijkheid ervan, niet enkel door gerichte en uitgebreide informatie over het bestaande aanbod, maar ook door na te denken over hoe werkingen met maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren samen met hun cultuureducatieve collega's banden kunnen smeden voor een kruisbestuiving.

2.2 OD 2.2 Inspraak voor jongeren als basispijler voor het jeugdbeleid

2.2.1 *Vlaams jeugdbeleid steeds afgetoetst door en opgebouwd mét de Vlaamse Jeugdraad*

"Kinderen en jongeren hebben eigen standpunten en visies die gehoord moeten worden in het publieke debat en het beleid. Dit gebeurt onder meer via de Vlaamse Jeugdraad." (RA, p. 135)

De Vlaamse Jeugdraad heeft als doel op eigen initiatief, op verzoek van de Vlaamse Regering of van het Vlaams Parlement advies uit te brengen over alle aangelegenheden die de jeugd betreffen en de jeugd te vertegenwoordigen. De Vlaamse Regering vraagt advies over de ontwerpen van decreet en reglementaire ontwerpen van besluit van de Vlaamse Regering ter uitvoering van het Vlaams jeugd- en kinderrechtenbeleidsplan.

Ik wil in de Vlaamse Jeugdraad een partner vinden in het tot stand brengen van een breed jeugdbeleid.

2.2.2 *Vlaanderen ontwikkelt en hanteert strategieën om beleidsparticipatie te verhogen*

Alle overheden moeten kinderen en jongeren actief betrekken bij hun beleid, hen erover informeren en garanties inbouwen opdat kinderen en jongeren hun rechten gewaarborgd weten en hun stem wordt gehoord.

Ik zal een verscheidenheid aan participatieve praktijken stimuleren om de leemtes in het huidige participatiebeleid weg te werken. Daarnaast wil ik extra aandacht besteden aan de beleidsparticipatie van groepen die nu moeilijk bereikt worden.

Wat het Europese jeugdbeleid betreft zal ik de gestructureerde dialoog tussen jongeren en beleidsmakers ondersteunen en er actief aan deelnemen. In 2015-2016 is het thema van deze dialoog: "youth empowerment for political participation and young people's access to rights". De Vlaamse Jeugdraad heeft hiervoor een traject jongerenambassadeurs uitgetekend. Ik zal na afloop van het traject de aanbevelingen zeker grondig bestuderen.

3. SD 3 Jeugdbeleid krijgt vorm door doelgerichte samenwerking

3.1 OD 3.1 Vlaanderen maakt er werk van om het jeugdwerk en jongeren internationaal te oriënteren

3.1.1 Maximaliseren van de dialoog tussen het Vlaamse beleidsniveau en de internationale beleidsniveaus

Het jeugdbeleid heeft een internationale dimensie. Vlaanderen werkt nauw samen met andere landen en regio's rond jeugdwerk en jeugdbeleid in een bi- of multilaterale context. Daarnaast neemt Vlaanderen deel aan de "jeugdagenda's" van heel wat multilaterale fora, zoals Europese Unie, Raad van Europa, de Verenigde Naties en UNESCO. De inhoudelijke discussies en de politieke beslissingen op dat niveau hebben immers ook een impact op het Vlaamse jeugdwerk en -beleid. Ik wil Vlaanderen een krachtige stem geven in de ontwikkeling van jeugdwerk en jeugdbeleid op het internationale niveau.

De belangrijkste uitdaging betreft het maximaal benutten van het Jeugd in Actie luik van het Erasmus+ programma van de EU. Het belang van leren in internationaal verband en de praktijk van internationale uitwisseling wordt steeds meer door Europees onderzoek ondersteund (cf. Research based Analysis of Youth in Action, kortweg RAY). In deze discussie wil ik benadrukken dat "internationaal leren" niet alleen een zaak is van de onderwijswereld. Jeugd in Actie/Erasmus+ voorziet een grote continuïteit. Tegelijk introduceert het nieuwe mogelijkheden die beantwoorden aan de verzuchtingen van het Vlaamse jeugdwerk. In vergelijking met de vorige periode stijgt het budget voor Jeugd in Actie voor de ondersteuning van projecten in 2014-2020 met zo'n 40 procent.

Ik wil het belang en de waarde van buitenschoolse internationale (leer)ervaringen van jongeren en jeugdwerkers benadrukken en promoten. Ik wil de projectkansen voor jongeren en jeugdwerkers in het Europese programma Jeugd in Actie/Erasmus+ maximaal benutten en ik geef hiervoor JINT als Nationaal Agentschap alle kansen om de groei van het programma kwalitatief te ondersteunen.

3.1.2 Onderhouden van de banden en uitwisselingsprojecten met prioritaire partners

De Vlaamse overheid heeft met heel wat landen en regio's culturele akkoorden en samenwerkingsakkoorden gesloten, ook op het vlak van jeugd. De samenwerking met Zuid-Afrika neemt daarin een speciale plaats in.

Voor bilateraal en ontwikkelings-samenwerkingsbeleid zal ik mijn beleid inschrijven in het globale buitenlandse beleid van de Vlaamse Regering. Ik zorg voor een jeugdluik in de programma's ter uitvoering van een aantal bilaterale akkoorden, en investeer in concrete werkprogramma's van de subcommissies Jeugd, onder andere met Luxemburg, Catalonië, Estland, Letland, Litouwen en Zuid-Afrika.

Inzake de samenwerking met Zuid-Afrika, is het de Zuid-Afrikaanse partner die projecten voorstelt op basis van de resultaten en bevindingen van de Youth Volunteer Summit. Deze worden uitgerold in een vijfjarenplan om jongeren-vrijwilligers en middenveldorganisaties in Zuid-Afrika te versterken. Verder verkennen we een mogelijke samenwerking met het

Europees Kenniscentrum voor Jeugdbeleid (EKCY) en het opzetten van een kennisnetwerk in Zuid-Afrika (Jeugd partnerschap).

Ik wil graag bijdragen aan het verder uitbouwen van het tijdschrift Perspectives on Youth van het Jeugdpartnerschap

3.2 OD 3.2 Naast de samenwerking met prioritaire internationale partners, zetten we ook in op samenwerking en uitwisseling met de naburige gemeenschappen

Ik zet in op een verdere goede samenwerking met de Franse en Duitstalige Gemeenschap en de GGC op vlak van Europees en internationaal jeugdbeleid. Ik werk ook met hen samen bij de ontwikkeling en implementatie van Europese campagnes zoals de No Hate Speech online van de Raad van Europa.

Ik evalueer het Bel'J programma⁴ dat de bedoeling heeft om jongeren via projecten kansen te geven de andere gemeenschappen te ontdekken.

Als Vlaanderen de banden versterkt met landen, deelstaten en regio's met gemeenschappelijke belangen, zal ik steeds de opportuniteiten aangrijpen om ook rond jeugdwerk en jeugdbeleid wederzijdse uitwisseling en opbouw van expertise te stimuleren.

3.3 OD 3.3 Vlaanderen maakt werk van een integraal jeugdbeleid, met optimale samenwerking tussen de verschillende beleidsdomeinen

3.3.1 Voortrekker zijn in het jeugd- en kinderrechtenbeleidsplan 2015-2019

"We blijven voluit kiezen voor een categoriaal jeugd- en kinderrechtenbeleid. Bijna alle beleidsdomeinen hebben immers een invloed op kinderen en jongeren. Via het jeugdbeleid werken we onder meer mee aan de bestrijding van kinderarmoede en jeugdwerkloosheid, willen we mee instaan voor betaalbaar en kwaliteitsvol wonen en zetten we mee in op veilige en autonome mobiliteit." (RA, p. 135 - 136)

De Vlaamse Regering legt uiterlijk een jaar na het begin van elke regeerperiode een Vlaams jeugd- en kinderrechtenbeleidsplan (JKP) voor aan het Vlaams Parlement. Het stelt het jeugd- en kinderrechtenbeleid vast voor de volgende vijf jaar, geeft de prioritaire doelstellingen van de Vlaamse Regering aan en bepaalt de resultaatsindicatoren. Het is een werkstuk van de voltallige Vlaamse Regering waar ik de voortrekkersrol in heb.

In het Vlaams jeugd- en kinderrechtenbeleidsplan zal de Vlaamse Regering ook beschrijven hoe ze invulling geeft aan een aantal slotbeschouwingen van het Comité voor de Rechten van het Kind van de Verenigde Naties, geformuleerd naar aanleiding van het rapport dat door België werd ingediend, en aan de andere internationale beleidskaders in verband met de rechten van het kind.

De opmaak van een dergelijk plan is een intensief proces. Daarom heeft de afdeling Jeugd al een grondig participatief traject afgelegd in verschillende fases. Gaande van een ruime

⁴ Bel'J is een programma dat in 2009 werd opgericht voor jongeren tussen 14 en 25 jaar en richt zich op ontmoeting tussen jongeren uit de andere Gemeenschappen.

omgevingsanalyse in het voorjaar van 2013 over het "Groteprioriteitendebat" in september 2013 tot een ontwerp van doelstellingenkader.

Ik erken de prioritaire uitdagingen voor kinderen en jongeren die het JKP- proces zo duidelijk heeft aangetoond. Zoals reeds aangegeven in het Regeerakkoord zal ik bijkomend ook aandacht vragen voor de jongerenwerkloosheid (in het bijzonder in de stedelijke context, en van de ongekwalificeerde schoolverlaters) en cultuureducatie (cf. supra 2.1.3)

Rond jeugdwerkloosheid zijn reeds verschillende trajecten afgelegd, onder meer door de VDAB en door de Vlaamse Jeugdraad. Daarom wil ik samen met mijn collega-minister van werk inzetten op een daling van de jeugdwerkloosheid.

Ongekwalificeerde uitstroom uit het onderwijs belemmert de toegang van jongeren tot de arbeidsmarkt. Maar onderwijs moet meer doen dan jongeren klaarstomen voor de arbeidsmarkt. Zoals in het ontwerp-doelstellingenkader van het JKP wordt bepleit, moet onderwijs jongeren voorbereiden op een volwaardige participatie in (alle facetten van) de samenleving. Daarnaast spelen ook andere partners een belangrijke rol in het leren van jongeren. Denk daarbij maar aan het jeugdwerk, waar kinderen en jongeren ook kennis, vaardigheden en attitudes verwerven die hen sterker maken in hun (professionele) leven. Samen met mijn collega-minister van onderwijs wil ik daarom inzetten op levenslang leren.

Ook het welzijn van jongeren ligt mij nauw aan het hart. In het bijzonder wil ik, samen met de minister bevoegd voor welzijn, volksgezondheid en gezin verder zoeken naar antwoorden op de stijgende zorgvragen in de jeugdhulp en aandacht besteden aan de hoge suïcidedcijfers bij jongeren.

Zelfmoordpreventie behoort in de eerste plaats tot de opdracht van de minister van welzijn. In het verleden werden al verschillende initiatieven genomen zoals de website 'Noknok' rond welzijn en preventie van zelfmoord. Daarnaast bestaan er de preventiecoaches voor het onderwijs die CLB (en scholen) ondersteunen bij het ontwikkelen van een geestelijk gezondheidsbeleid op school, de 'app' voor jonge suïcidepogers en 'serious game', een online zelfhulp-programma voor depressieve jongeren dat momenteel in ontwikkeling is. Ook bij de kinder- en jongerentelefoon, Awel, kunnen kinderen en jongeren terecht met vragen en wordt er gewerkt rond preventie.

Vanuit het ontwerp-doelstellingenkader van het JKP is er een duidelijke oproep om meer structurele samenwerkingen op te zetten rond welzijn bij jongeren op lokaal niveau. Daarbij denk ik onder meer aan samenwerking met wijkgezondheidscentra en jongerenadviescentra. Ik besef dat er al heel wat goede methodieken en initiatieven hierrond aanwezig zijn. Het is een uitdaging om deze initiatieven te bundelen, overzichtelijk te maken en onderling te laten uitwisselen. Vanzelfsprekend gebeurt dit alles in samenwerking met mijn collega-minister van welzijn en zijn administratie.

Bij het uitwerken van het JKP zal ik erop toezien dat bij de ontwikkeling van Vlaams beleid rekening wordt gehouden met de bestaande Europese en internationale kaders, zoals het internationaal verdrag voor de rechten van het kind, de jeugdstrategieën van de Europese Commissie en de Raad van Europa en de ontwikkelingsagenda van de Verenigde Naties.

Het aangepaste doelstellingenkader voor het JKP wil ik zo snel mogelijk voorleggen aan de Vlaamse Regering. Aan de collega-ministers zal ik daarbij vragen om hun actieplan in

uitvoering van het doelstellingenkader te bezorgen tegen eind maart 2015. Ik zal de verschillende belanghebbenden blijven betrekken.

Ik neem binnen mijn beleidsdomein maatregelen die armoede voorkomen en bestrijden zodat iedereen in de samenleving over alle mogelijkheden kan beschikken om van zijn/haar sociale grondrechten gebruik te maken en zich verder te ontplooiën.

3.3.2 Het kinderrechtenverdrag implementeren

In deze regeerperiode zal ik toezien op de verdere uitvoering van de slotbeschouwingen van het Internationaal Comité voor de Rechten van het Kind met betrekking tot de uitvoering van het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind in België. Tegen begin 2017 zal ik de Nationale Commissie voor de Rechten van het Kind (NCRK) een gecoördineerde Vlaamse bijdrage (2010-2016) bezorgen overeenkomstig de VN-richtlijnen ter zake.

In samenwerking met de andere overheden wens ik werk te maken van de uitvoering van de besluiten van het evaluatieonderzoek naar de werking van de NCRK. Daarbij beoog ik een hervormde commissie met een duidelijke scheiding, conform de zogenaamde principes van Parijs, tussen de gouvernementele en niet-gouvernementele taken die de NCRK momenteel vervult. Een aanpassing van het samenwerkingsakkoord is noodzakelijk.

In samenwerking met mijn federale collega van Justitie en de minister-president van de Franse Gemeenschap organiseer ik van 8 tot 10 december 2014 een Europese conferentie over het belang van het kind. De organisatie van deze conferentie kadert binnen de prioriteit mensenrechten van het Belgische voorzitterschap van het Comité van ministers van de Raad van Europa. Aanleiding is de 25ste verjaardag van het Kinderrechtenverdrag. Opzet is om het vage en complexe concept 'belang van het kind' beter te begrijpen en te vertalen naar concrete handvaten voor de professionals en beleidsmakers in de 47 lidstaten van de Raad van Europa.

3.3.3 De samenwerking tussen het jeugdwerk, cultuur, sport en media versterken

Jongeren spenderen de meeste tijd op school en in de gezinscontext. De tijd die overblijft spenderen ze aan hobby's. Dat kan in de sportclub, het jeugdwerk of in de cultuursector zijn. Als overheid ondersteunen we dit soort van activiteiten, elke minister vanuit zijn bevoegdheid en bekommernis. Maar we hebben ook een gemeenschappelijke reden: we geloven dat ze jongeren op een zinvolle manier bij elkaar brengen en dat we, door allerlei groepsdynamieken, werken aan burgerschap. Precies om bepaalde doelgroepen te bereiken die nu minder aan bod komen, dienen we binnen de context van het sectoraal beleid ruimer te denken door de definitie van jeugdwerk zo in te vullen dat ook ruime aandacht kan worden besteed aan sportieve of culturele activiteiten.

3.3.4. In samenwerking met de minister van Omgeving en Toerisme de problematiek van zonevreemde jeugdlokalen verder aanpakken

In 2007 werden de eerste stappen gezet om onder andere het zoneringprobleem van de jeugdverblijfsinfrastructuur aan te pakken. Na een uitgebreide inventarisatiefase werd

werk gemaakt van een 'actieplan jeugdverblijven'. Er werd een taskforce opgericht die instaat voor de uitwerking van dit actieplan.

Indien er nog jeugdverblijven met een probleem zouden kampen, dan neem ik die op met mijn collega minister, bevoegd voor omgeving. Ik wil de werkzaamheden van de taskforce de komende jaren dan ook van nabij opvolgen en samen met CJT de uitbaters van betrokken jeugdverblijven informeren en ondersteunen.

4. SD 4 Vlaanderen zet in op kennisopbouw: over én voor onze jongeren

4.1 OD 4.1 We zetten volop in om onze jongeren optimaal te informeren

4.1.1 Het jeugdinformatiebeleid doeltreffender maken

Via het decreet van 20 januari 2012 subsidieer ik verenigingen informatie en participatie die een kwaliteitsvol informatieaanbod voor of over de jeugd of over de rechten van het kind maken of overbrengen.

Daarnaast kreeg De Ambrassade decretaal de opdracht om 'kinderen en jongeren te informeren'. De Ambrassade verzorgt de website www.jongerengids.be.

De Ambrassade startte een commissie jeugdinformatiebeleid op. De commissie bouwt mee aan de regiefunctie van De Ambrassade op het vlak van jeugdinformatie. Bovendien ondersteunt De Ambrassade het netwerk van lokale JIP's, lanceerde ze het kwaliteitslabel Trusty waar ondertussen reeds 28 organisaties op intekenden, organiseerde ze de opleiding jeugdinformatiewerker en verzorgt ze de Jeugdinfotheek, met info voor jeugdinformatiewerkers, een overzicht van het jeugdinformatie-aanbod en kennis over jeugdinfo.

De Ambrassade organiseert ook systematisch vormingsdagen voor informatiewerkers en zette een aantal zeer relevante onderzoeken op.

Op basis van bestaande onderzoeken en recente inzichten m.b.t. doeltreffendheid van jeugdinformatie, wil ik ertoe bijdragen dat kinderen en jongeren in Vlaanderen optimaal worden geïnformeerd, o.a. over hun rechten. Europese en internationale beleidskaders zijn hierbij richtinggevend. Bij het hernieuwen van de samenwerkingsovereenkomst met De Ambrassade hou ik rekening met de besparingen aan deze vereniging werden opgelegd voor de invulling van hun decretale rol inzake jeugdinformatie.

4.1.2 Een werkpunt maken van mediawijsheid bij jongeren

Ik wil inzetten op kinderen en jongeren als een specifieke doelgroep in mijn beleid rond mediawijsheid. Daarbij moeten we denken aan de mogelijkheden en risico's van de digitale revolutie maar mogen we ook andere aspecten niet uit het oog verliezen: ook beeldwijsheid is bijvoorbeeld een aspect dat aandacht verdient.

De twee belangrijkste instrumenten in een mediawijsheidsbeleid voor kinderen en jongeren zijn uiteraard het onderwijs en het recent opgerichte Kenniscentrum

Mediawijsheid. Ik wil inzetten op 'intermediairen' die een faciliterende rol kunnen spelen voor het bijbrengen van mediawijsheidscompetenties. Maar uiteraard blijf ik ook via het decreet Vlaams Jeugd- en Kinderrechtenbeleid de mogelijkheid bieden aan organisaties om te werken aan mediawijsheid via de middelen voor verenigingen informatie en participatie.

4.1.3 We zorgen voor een duidelijk aanspreekpunt voor kinderen

Voor vragen over de dienstverlening van de Vlaamse overheid is er de gratis Vlaamse Infolijn 1700. In principe moeten kinderen en jongeren hier ook terecht kunnen. Ik zal samen met mijn collega-minister bevoegd voor bestuurszaken onderzoeken hoe de Vlaamse Infolijn ook een specifieke dienstverlening voor kinderen en jongeren zou kunnen verzekeren, eventueel in samenwerking met bestaande initiatieven zoals Awel. Hierbij verlies ik zeker ook de hulplijn 1712 (voor elke burger die vragen heeft over geweld, misbruik en kindermishandeling) niet uit het oog.

Ik wil onderzoeken of een uniek en eenvoudig toegankelijk communicatieplatform voor kinderen en jongeren (zoals dit bv. in Schotland reeds bestaat) ook kan uitgewerkt worden voor Vlaanderen. Daarbij moet het een betrachting zijn dat alle muren tussen de huidige communicatie- en informatiekanalen over kinderen en jongeren worden weggewerkt. Dergelijk communicatieplatform moet rationalisering en efficiëntiewinst vooropstellen, door o.m. alle informatie en inspanningen die nu zeer verspreid zit, te kanaliseren. Zowel de boodschap als het communicatieplatform moeten een zo ruim mogelijk doelpubliek bereiken, ook kinderen en jongeren met een beperking. Bij de ontwikkeling staan leesbaarheid en verstaanbaarheid centraal.

4.2 OD 4.2 We bouwen onze kennis over onze kinderen en jongeren uit

4.2.1 Verder inzetten op onderzoek over de staat van de jeugd

In de afgelopen jaren werd ingezet op het systematisch vergroten van de kennis over kinderen en jongeren. Het Jeugdonderzoekplatform (JOP) presenteerde in 2014 zijn derde jeugdmonitor, waarbij 3000 jongeren tussen 12 en 30 jaar werden bevraagd over diverse thema's uit hun leefwereld (onderwijs, vrije tijd, welbevinden,...). Deze jeugdmonitor geeft vorm aan de decretale bepaling om een 'staat van de jeugd' op te maken. Binnen het steunpuntenprogramma kon het JOP in de afgelopen jaren verder uitgroeien tot een goed draaiend onderzoekssteunpunt dat op regelmatige basis onderzoeksmateriaal naar buiten bracht. Een overzicht van hun publicaties en werk is te vinden op www.jeugdonderzoekplatform.be. Het steunpuntenprogramma loopt af in 2015.

Tevens werd er een reeks onderzoeken rond het jeugdwerk opgezet, waarbij telkens de werkingen, de deelnemers en de vrijwilligers bevraagd werden van respectievelijk de jeugdbewegingen, de werkingen voor maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren en de jeugthuizen. In 2015 zal ik de resultaten van het onderzoek naar de speelpleinen presenteren. Deze studies leveren een interessante inkijk in de werking van diverse jeugdwerkvormen en zullen mij inspireren bij het uitvoeren van verschillende van de hierboven naar voorgeschoven doelstellingen. Ik wil ook bekijken of andere jeugdwerkvormen in aanmerking kunnen komen om deze reeks te vervolledigen.

In december 2014 stel ik samen met het JOP een publicatie voor over 'jongeren en gender'. In 2015 zal nog gewerkt worden rond de diversiteit bij Vlaamse jongeren. In het ontwikkelen en ontsluiten van onderzoeksmateriaal over Vlaamse jongeren, wil ik de werking van het JOP verder continueren. Ik bekijk op welke wijze we kunnen garanderen dat relevant wetenschappelijk jeugdonderzoek mogelijk blijft én dat de expertise over jeugdonderzoek binnen het JOP niet verloren gaat. In 2018 voorzie ik onderzoek naar een volgende 'staat van de jeugd', zodat een verder inzicht in evoluties in de diverse levensdomeinen van jongeren mogelijk blijft voor diverse actoren uit het beleid en het werkveld.

Net als mijn voorgangers wil ik tenslotte ook ruimte laten voor kortlopend onderzoek dat bepaalde hiaten of actuele vraagstukken binnen het jeugd(werk)beleid in beeld kan brengen.

4.2.2 We blijven inzetten op kennis over kinderrechten.

Ik rol de kinderrechtenmonitor verder uit. In het afgelopen jaar werd een Vlaamse kinderrechtenmonitor ontwikkeld in samenspraak met een groep kinderrechtenactoren en relevante beleidsdomeinen. De kinderrechtenmonitor bestaat uit drie luiken: een set van indicatoren, verdiepingsstudies en een lokaal luik. De set van indicatoren wordt in het najaar van 2014 online geplaatst. Een eerste verdiepingsstudie gaat momenteel in op de vrijetijdsbeleving van kinderen met een handicap en zal in 2015 worden gepresenteerd. Jaarlijks wordt er een verdiepingsstudie toegevoegd aan de kinderrechtenmonitor. Daarnaast zal ik ook mijn collega's uit andere beleidsdomeinen aanspreken om relevant materiaal met betrekking tot kinderrechten te ontsluiten via de kinderrechtenmonitor. Het derde luik bestaat uit het in beeld brengen van de kinderrechten op het lokale niveau. Dit luik wordt meegenomen in een te ontwikkelen instrument dat het lokale jeugdbeleid in kaart wil brengen. Daarnaast willen we ook de stem van kinderen zelf aan bod laten komen. Het is de bedoeling dat de tool ontwikkeld voor de kindvriendelijke steden in kader van de stadsmonitor tegen het einde van de regeerperiode uitgerold wordt naar alle steden en gemeenten.

4.2.3 De Vlaamse overheid brengt de problematiek van pestgedrag in beeld en zet prioritair in op een oplossingstraject

Het JOP leverde ons reeds cijfers over het ervaren van pestgedrag bij jongeren, zowel op het internet als daarbuiten. Ik wil verder inzicht krijgen op pestgedrag bij kinderen en jongeren door een onderzoeksopdracht uit te schrijven. Dit doe ik samen met mijn collega's in de Vlaamse Regering die in hun beleidsdomeinen ook met deze problematiek te kampen hebben. Op basis van de conclusies van dit onderzoek bekijk ik met relevante actoren uit het vrijetijdsaanbod, die al expertise rond dit thema opbouwden, hoe we omgaan met pestgedrag in de vrije tijd.

Er beweegt al heel wat in Vlaanderen m.b.t. pesten en online schelden. Dankzij de No Hate Speech campagne van de Raad van Europa wordt er zeer veel knowhow ontwikkeld in ongeveer alle landen van de Raad van Europa. Het project No Hate van Jong & VanZin i.s.m. Mediaraven, Tumult e.a. zet stappen vooruit in de sensibilisering en het empowerment van jongeren zelf in Vlaanderen. Ik zal de No Hate Speech campagne verder opvolgen en ondersteunen en vraag Jong & Van Zin om de campagne ook voldoende zichtbaar uit te rollen in Vlaanderen.

IV. BIJLAGE: KOPPELING MET DE BEGROTING

Doelstelling	Begrotingsartikel
SD 1 We bouwen de kracht van het jeugdwerk verder uit	HC0/1HG-I-2-AA/WT HC0/1HG-I-2-AC/WT HC0/1HG-I-2-AD/WT HC0/1HG-I-2-AF/WT HC0/1HG-I-2-AG/WT HC0/1HG-I-2-AH/WT HC0/1HG-I-2-AY/IS HB0/1HC-I-5-Y/IS
OD 1.1 We ondersteunen het bestaande jeugdwerk in al zijn facetten	HC0/1HG-I-2AA/WT HC0/1HG-I-2AC/WT HC0/1HG-I-2AD/WT HC0/1HG-I-2AF/WT HC0/1HG-I-2AG/WT HC0/1HG-I-2AH/WT HC0/1HG-I-2AY/IS HB0/1HC-I-5Y/IS
OD 1.2 We bieden oplossingen aan voor bestaande problemen	HC0/1HG-I-2-AA/WT HC0/1HG-I-2-AC/WT HC0/1HG-I-2-AD/WT HC0/1HG-I-2-AF/WT
SD 2 In Vlaanderen zetten we in op jeugdwerk dat alle jongeren bereikt	HC0/1HG-I-2-AA/WT HC0/1HG-I-2-AB/WT HC0/1HG-I-2-AC/WT HC0/1HG-I-2-AF/WT HC0/1HG-I-2-AG/WT
OD 2.1 Iedereen moet kunnen participeren	HC0/1HG-I-2-AA/WT HC0/1HG-I-2-AB/WT HC0/1HG-I-2-AC/WT HC0/1HG-I-2-AF/WT HC0/1HG-I-2-AG/WT
OD 2.2 Inspraak voor jongeren als basispijler voor het jeugdbeleid	HC0/1HG-I-2-AC/WT
SD 3 Jeugdbeleid krijgt vorm door doelgerichte samenwerking	HC0/1HG-I-2-AA/WT HC0/1HG-I-2-AB/WT HC0/1HG-I-2-AC/WT HC0/1HG-I-2-AD/WT
OD 3.1 Vlaanderen maakt er werk van om het jeugdwerk en jongeren internationaal te oriënteren	HC0/1HG-I-2-AA/WT HC0/1HG-I-2-AB/WT HC0/1HG-I-2-AC/WT
OD 3.2 Naast de samenwerking met prioritaire internationale partners, zetten we ook in op samenwerking en uitwisseling met de naburige gemeenschappen	HC0/1HG-I-2-AA/WT HC0/1HG-I-2-AC/WT
OD 3.3 Vlaanderen maakt werk van een integraal jeugdbeleid, met optimale samenwerking tussen de verschillende beleidsdomeinen	HC0/1HG-I-2-AA/WT HC0/1HG-I-2-AB/WT HC0/1HG-I-2-AD/WT

SD 4 Vlaanderen zet in op kennisopbouw: over én voor onze jongeren	HC0/1HG-I2-AA/WT HC0/1HG-I2-AB/WT HC0/1HG-I2-AC/WT
OD 4.1 We zetten volop in om onze jongeren optimaal te informeren	HC0/1HG-I2-AC/WT
OD 4.2 We bouwen onze kennis over onze kinderen en jongeren uit	HC0/1HG-I2-AA/WT HC0/1HG-I2-AB/WT HC0/1HG-I2-AC/WT

V. BIJLAGE: REGELGEVINGSAGENDA

Titel van het initiatief	Status van het initiatief
Decreet lokaal jeugdbeleid	In voorbereiding (cf.SD 1 / OD 1.2)